

ประชาธิปไตยไทย: ปัญหาและทางออก
(ย้อนลอยการรัฐประหารสู่อำนาจการบริหารประเทศ)
Thailand Democratic: Problems and Solutions
(Reverse Float the Coup to Power to Administration the Country)

ธิติวติ หมั่นมี¹ พระอุดมสิทธิินายก (กำพล คุณงกโร)²
Thitiwut Manmee, PhraUdomsittinayok (Kumphol Kunungkaro)

บทคัดย่อ (Abstract)

ประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองของประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แต่ความเข้าใจในระบอบดังกล่าวทั้งของผู้นำและประชาชนที่อยู่ในประเทศเองยังมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนจึงทำให้การบริหารราชการแผ่นดินภายใต้กรอบรัฐธรรมนูญไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ เหตุผลหนึ่งก็มาจากผู้บริหารหรือผู้นำเองที่ใช้ระบอบการปกครองหรือใช้อำนาจทางการบริหารแสวงผลประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับตนและพวกพ้องปล่อยให้ประชาชนที่มีอำนาจเต็มตามระบอบแต่ขาดความรู้ในเรื่องดังกล่าวเป็นผู้แบกรับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการบริหารของผู้นำดังกล่าว การแก้ไขปัญหาดังกล่าวสามารถกระทำได้ด้วยการแก้ไขที่ผู้บริหารหรือผู้นำเองโดยการเปลี่ยนทัศนคติหรือแนวคิด ค่านิยม รวมถึงให้เข้าถึงผลประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติเป็นหลัก การทำเช่นนี้ก็ย่อมจะแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับบริหารในระบอบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ตามเจตนารมณ์ที่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญได้

คำสำคัญ (Keywords): ประชาธิปไตยไทย; ปัญหาและทางออก

Abstract

The Democracy is a form of government that follow by Thailand constitution. The understanding of Thailand leadership and people was not understand about this , then Thai government is feeble. The Leadership and the

Received: 2021-08-02 Revised: 2021-08-17 Accepted: 2021-08-29

¹ อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Faculty of Social Sciences Mahachulalongkornrajavidyalaya University Corresponding Author
e-mail: Thitiwut.man@mcu.ac.th

² รองเจ้าคณะจังหวัดนนทบุรี วัดบางอ้อยช้าง ตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี
Deputy Priest of Nonthaburi Province Wat Bang Oi Chang, Bang Si Thong Subdistrict, Bang
Kruai District, Nonthaburi Province. e-mail. Armmo_2006@hotmail.com

management use it for own profit and membership by lack of real knowledge that bring to be occurred people suffers. The problems should be solved by motivation and change their attitude and aware for whole benefit in the nation instead own benefit that could be brought the nation to be secure.

Keyword: Thailand Democratic; Problems and Solutions

บทนำ (Introduction)

ประชาธิปไตยเป็นคำที่เราได้ยินมาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2475 เมื่อครั้งที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๗ ทรงพระราชทานรัฐธรรมนูญฉบับแรกให้แก่สยามประเทศหรือทรงคืนอำนาจให้กับประชาชนเพื่อมีส่วนร่วมในการบริหารประเทศ แต่การคืนอำนาจของพระองค์ที่แต่เดิมที่เป็นพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ให้แก่ประชาชนนั้น ที่เราเรียกกันว่าประชาธิปไตย แท้ที่จริงแล้วการปกครองสยามประเทศหรือประเทศไทยนับตั้งแต่นั้นมาได้ปกครองตามระบอบประชาธิปไตยตามที่เราเชื่อจริงหรือไม่ ที่ผู้เขียนกล่าวเช่นนี้ก็ด้วยเหตุผลที่ว่า นับตั้งแต่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในประเทศไทยมานั้น มีเหตุการณ์มากมายเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากความไม่เข้าใจในกระบวนการบริหารบ้านเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข ทำให้ถึงกล่าวเช่นนั้น เราสามารถวัดได้จากเหตุการณ์ทางการเมืองตั้งแต่ยุคนั้นมาแต่ในที่นี้จะไม่กล่าวถึงเหตุการณ์หรือลำดับเหตุการณ์ทางการเมืองที่เป็นข้อขัดแย้งหรือความไม่ลงรอยกันของบุคคลที่กุมอำนาจกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งนั้น แต่ผู้เขียนจะวิเคราะห์ระบอบประชาธิปไตยในประเทศไทยปัจจุบันนี้ว่า ที่เรามีความเชื่อและประเทศไทยปกครองในบ้านเมืองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุขนั้นได้สร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนชาวไทยแล้วหรือยังว่า เป็นเช่นนั้นจริง ๆ โดยจะวิเคราะห์เป็นประเด็น ๆ ไปดังนี้

ระบบประชาธิปไตยในไทย

ระบอบการปกครองที่อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนประชาชนมีสิทธิเสรีภาพ โดยอาศัยหลักการของการแบ่งแยกอำนาจและหลักการที่ว่าด้วยความถูกต้องแห่งกฎหมาย ผู้ปกครองประเทศที่มาจาก การเลือกตั้งของประชาชนเป็นเพียงตัวแทนที่ได้รับมอบอำนาจให้ใช้อำนาจอธิปไตยแทนประชาชนรัฐสภา(ตัวแทนประชาชน)มีอำนาจวางดุลกับฝ่ายบริหารการแบ่งแยกอำนาจช่วยให้ควบคุมซึ่งกันและกันประชาชนจึงมีเสรีภาพมากขึ้นไม่ถูกบังคับความถูกต้องแห่งกฎหมายทำให้ประชาชนสามารถโต้แย้งคัดค้านการปฏิบัติที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายของรัฐได้การปกครองแบบประชาธิปไตย มีหลักเกณฑ์ขั้นต่ำ 3 ประการคือ

ผู้ปกครองจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้ใต้ปกครอง

ผู้ได้ปกครองจะต้องมีสิทธิเปลี่ยนแปลงตัวผู้ปกครองได้เป็นครั้งคราว

สิทธิมนุษยชนขั้นมูลฐานของประชาชนจะต้องได้รับการคุ้มครอง

องค์ประกอบของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย นั้นประกอบไปด้วยหลายส่วนจึงจะถือว่าเป็นประชาธิปไตยสมบูรณ์ กล่าวคือ ต้องมีการเลือกตั้ง มีการแบ่งแยกอำนาจ ปฏิบัติหรือบริหารงานโดยยึดความถูกต้องตามหลักกฎหมายการเลือกตั้งคือพื้นฐานสำคัญของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ซึ่งทำให้เกิดสถาบันการเมือง คือ พรรคการเมืองขึ้นซึ่งในประเด็นดังกล่าวนี้ได้สอดคล้องกับนักปรัชญาการเมืองที่ได้กล่าวถึงอำนาจหรือการปกครองระบอบประชาธิปไตยไว้คือ รุสโซ เขาได้กล่าวถึงอำนาจอธิปไตยหรืออำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศเป็นของประชาชน (จากสัญญาประชาคม) แต่ด้วยประชาชนมีจำนวนมากไม่สามารถมีส่วนร่วมได้อย่างทั่วถึงจึงเกิดวิธีการ มอบอำนาจ ขึ้นซึ่งก็คือการเลือกผู้แทนของตนเข้าไปทำหน้าที่ทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร ตามที่ตนต้องการการเลือกตั้ง ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

อิสระแห่งการเลือกตั้ง = โดยเสรี ไม่มีการบังคับ จ้างวาน / เลือกตั้งตามกำหนดเวลา
= กำหนดสมัยแน่นอน ไม่ห่างเกินไป / ประชาชนควบคุมดูแลผู้แทนของตนได้ / เลือกตั้งอย่างแท้จริง = ไม่โกงให้ราษฎรมีส่วนร่วมการจัดการ คัดค้านการทุจริตได้ / ออกเสียงโดยทั่วไป = ประชาชนมีโอกาสใช้สิทธิอย่างทั่วถึง / เลือกตั้งอย่างเสมอภาค = ทุกเสียงมีค่าเท่ากัน
ลงคะแนนลับ = มิให้ผู้อื่นได้รู้ว่าลงคะแนนอย่างไร เพื่อป้องกันการบังคับ

ความเชื่อเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยของไทย

คำว่า "ประชาธิปไตยแบบไทย" ในที่นี้เป็นแนวคิดที่หมายถึง รูปการปกครองแบบประชาธิปไตย ซึ่งเหมาะสมกับวัฒนธรรมประเพณีของชาติไทยและสอดคล้องกับสถานการณ์ด้วย(เฉลิมเกียรติ ผิวนวล, 2535) (แต่อย่างไรก็ตามความหมายของ "ประชาธิปไตยแบบไทย" โดยทั่วไปมีขอบเขตอันกว้างขวางซึ่งไม่จำกัดทั้งในด้านรูปแบบและเนื้อหาเป้าหมายทั้งนี้เพื่อความยืดหยุ่นเหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ)ประชาธิปไตยแบบไทยในช่วงพ.ศ.2501-2519 มีลักษณะคร่าว ๆ ปรากฏ ดังนี้

1) ลักษณะประการที่หนึ่งของแนวคิดประชาธิปไตยแบบไทย คือในทัศนะของรัฐบาลหรือนายทหารจะเห็นว่าประชาธิปไตยอาจมีความหมายในแง่เนื้อหาสาระเป้าหมาย (เช่น การเป็นอุดมการณ์ ความเหมาะสมกับลักษณะพิเศษของชาติไทยและการสนองความต้องการของประชาชน หรือใช้การได้ผล)หรืออาจรวมความหมายในลักษณะที่เป็นสากลในแง่รูปแบบวิธีการเข้าไปด้วย (คือมีรัฐธรรมนูญ พรรคการเมือง การเลือกตั้ง ระบบรัฐสภา เป็นต้น) ตัวอย่างเช่น จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์และคณะทหารทำรัฐประหารในวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2501 ได้กล่าวเน้นย้ำถึงจุดมุ่งหมายที่จะส่งเสริมประชาธิปไตยแบบไทยว่า "คณะปฏิวัติมีความ

มุ่งหมายที่จะทำประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่มีความมุ่งหมายจะสร้างประชาธิปไตยขึ้นในประเทศไทยให้เป็นผลสำเร็จและเห็นว่าจะบรรลุผลตามความมุ่งหมายนี้ให้ได้จะต้องแก้ไขข้อผิดพลาดในอดีตนั้นเสีย จึงได้ทำการปฏิวัติเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2501 ยกเลิกระบอบประชาธิปไตยที่นำมาจากต่างประเทศทั้งคั้งเสียและเสนอว่าจะสร้างระบอบประชาธิปไตยที่เหมาะสมกับลักษณะพิเศษและสภาพการณ์ของไทย จะสร้างประชาธิปไตยของไทย " (ทักษ์ เฉลิมเตียรณ, 2548) ในทัศนะของจอมพลสฤษดิ์ธนะรัชต์ ไม่เห็นด้วยกับรูปแบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบตะวันตกและไม่นิยมรัฐธรรมนูญแบบตะวันตกแต่ในส่วนของรัฐธรรมนูญจอมพลสฤษดิ์กลับเล็งเห็นและยอมรับถึงความสำคัญของการมีรัฐธรรมนูญแบบไทย โดยที่จอมพลสฤษดิ์มีทัศนะว่า รัฐธรรมนูญตามแบบตะวันตกมักจะทำให้อำนาจแก่ฝ่ายนิติบัญญัติหรือรัฐสภาที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนมากเกินไป ซึ่งจอมพลสฤษดิ์พิจารณาว่าไม่เหมาะสมกับประเทศไทยเลยและได้เสนอว่ารูปแบบของการปกครองที่เหมาะสมของประเทศไทยควรจะเป็นไปในรูปแบบที่รัฐบาลหรือฝ่ายบริหารมีอำนาจเหนือฝ่ายนิติบัญญัติฝ่ายรัฐบาลจะต้องมีอำนาจสูงสุด เป็นรัฐบาลของชาติอย่างแท้จริงไม่ใช่เป็นรัฐบาลของพรรคการเมืองพรรคหนึ่งพรรคใดโดยเฉพาะและรัฐบาลจะต้องเป็นสถาบันที่จะสามารถกำหนดได้ว่าอะไรคือเจตนารมณ์ของชาวไทยทั้งประเทศ โดยมีเป้าหมายที่สำคัญอยู่ที่ความมั่นคงและเสถียรภาพทางการเมืองดังนั้นพรรคการเมืองและการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนจึงไม่ใช่สิ่งที่มีความจำเป็นต่อระบอบการเมืองไทยซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าจอมพลสฤษดิ์ให้ความสำคัญกับประชาธิปไตยในแง่เนื้อหาสาระเป้าหมาย เช่น ความเหมาะสมกับลักษณะพิเศษของชาติไทยและการสนองความต้องการของประชาชนมากกว่าการให้ความสำคัญกับประชาธิปไตยในความหมายที่เป็นสากลในแง่รูปแบบวิธีการ (ประชาธิปไตยแบบไทยและข้อคิดเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ, 2508)

2) ลักษณะประการที่สองของแนวคิดประชาธิปไตยแบบไทย คือ มีความสอดคล้องเหมาะสมกับวัฒนธรรมประเพณีไทย โดยมีลักษณะที่เด่นชัดดังนี้ลักษณะที่เด่นชัดประการที่หนึ่งคือ การมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของชาติโดยที่สถาบันพระมหากษัตริย์ได้รับการยอมรับว่าดำรงอยู่ในฐานะอันสูงสุดของชาติ ซึ่งผู้ใดจะละเมิดมิได้ ตัวอย่างที่เห็นได้อย่างชัดเจนคือระบอบประชาธิปไตยแบบไทยที่เกิดขึ้นในช่วง พ.ศ.2501-2519 ซึ่งแม้ว่าฐานะของสถาบันพระมหากษัตริย์จะสั่นคลอนมาตั้งแต่ช่วงสงครามโลกครั้งที่หนึ่งและเหตุการณ์กบฏ ร.ศ. 130 จนถึงการเปลี่ยนแปลงการปกครองใน พ.ศ.2475 และสมัยรัฐบาลจอมพลป. พิบูลสงครามแต่ระบอบสฤษดิ์หรือสมัยพ่อขุนอุปถัมภ์ก็สนับสนุนให้สถาบันนี้กลับมาดำรงฐานะอันสูงสุดของชาติได้อย่างดั้งเดิมและถ้อยคำที่ว่า"ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข" เริ่มปรากฏอยู่อย่างเป็นทางการในรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2511 โดยในคำปรารภระบุว่า "ตามวิวัฒนาการปรากฏว่าระบอบการปกครองที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขนั้นเป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของปวง

ชนชาวไทยเป็นการถาวรมั่นคงตลอดมา...สภาร่างรัฐธรรมนูญลงมติกำหนดหลักการสำคัญเป็นการทั่วไปว่าประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข" และในช่วงที่การเมืองเปิดของมวลชนใน พ.ศ.2516-2519 สถาบันกษัตริย์ได้ถูกใช้เป็นสัญลักษณ์เหยียดขึ้นต่อต้านอุดมการณ์คอมมิวนิสต์หรือ "ฝ่ายซ้าย" ในฐานะที่เป็นสัญลักษณ์ของ "ความเป็นไทย"

หลังจากนั้นคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินได้อ้างความมั่นคงของสถาบันนี้เป็นเหตุผลหนึ่งในการยึดอำนาจใน พ.ศ.2519 และรัฐบาลนายธานินทร์เกษียร์ได้อ้างว่าประเทศไทยมีการปกครองแบบประชาธิปไตยเนื่องจากยังคงมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขเช่นเดียวกับประเทศอังกฤษและโหมประโคมคำขวัญว่า "ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์" โดยเน้นการสร้างความรักภักดีและได้มีการจัดงานวัน 5 ธันวาคมหาราชอย่างยิ่งใหญ่ใน พ.ศ.2519 เพื่อให้ประชาชนได้ชื่นชมพระบารมีและเน้นถึงความเป็นศูนย์รวมจิตใจ (ประมวลประกาศและคำสั่งของคณะปฏิวัติที่ใช้เป็นกฎหมายพร้อมทั้งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรและ พ.ร.บ.จัดระเบียบราชการสำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ.2502, 2503) ลักษณะที่เด่นชัดประการที่สอง คือ การถือว่าประเทศชาติบ้านเมืองหรือรัฐชาติเป็นสิ่งสูงสุดที่เคียงคู่กับสถาบันพระมหากษัตริย์ซึ่งจะเห็นว่าแนวคิดเรื่องความมั่นคงของชาติและการพิทักษ์ชาติบ้านเมืองเป็นภารกิจที่สำคัญและความสำคัญของชาติย่อมควบคู่ไปกับการจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ด้วย สะท้อนให้เห็นได้จากเหตุผลของการทำรัฐประหารของจอมพลสฤษดิ์ธนะรัชต์ใน พ.ศ.2501 ที่ชี้ให้เห็นว่าการปฏิวัติเป็นวิธีการเดียวที่จะช่วยพิทักษ์ปกป้องบ้านเมือง ซึ่งการพิทักษ์ปกป้องบ้านเมืองเป็นภารกิจที่สำคัญของคณะปฏิวัติดังที่กล่าวไว้ "พรรคการเมืองหลายพรรคได้หลอกใช้รัฐธรรมนูญและระบอบประชาธิปไตยด้วยวิธีการอันเห็นแก่ตัวของพรรค การใช้อิทธิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ไปในทางที่ผิดของพรรคการเมืองเหล่านี้ เป็นอุปสรรคต่อความเจริญก้าวหน้าของชาติได้สร้างความแตกแยกภายในชาติและทำให้ประชาชนเป็นศัตรูซึ่งกันและกันพฤติกรรมนี้จะนำไปสู่ความแตกแยกและความเสื่อมของชาติในที่สุดความเลวร้ายต่าง ๆ ภายในชาติเหล่านี้ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยการเปลี่ยนรัฐบาลเปลี่ยนตัวบุคคล หรือเพียงแต่แก้ระบบบางอย่างทุกสิ่งทุกอย่างนับเป็นความผิดพลาดมาตั้งแต่ต้นจนกระทั่งจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญซึ่งการปฏิวัติเป็นวิธีเดียวที่จะแก้ไขปัญหาของประเทศชาติได้"

สำหรับจอมพลสฤษดิ์ธนะรัชต์และคณะปฏิวัติแล้วการจัดระเบียบการเมืองการปกครองของชาติในประการที่สำคัญที่สุด คือการเมืองจะต้องอาศัยหลักการของไทย โดยละทิ้งอุดมการณ์ของต่างชาติฟื้นฟูอุดมการณ์แบบไทย ๆ ให้เป็นอุดมการณ์หลักของชาติและหลักการทางการเมืองของไทยที่แท้จริง คือ ความมีเสถียรภาพทางการเมืองความสงบเรียบร้อยและความเป็นผู้นำในด้านการบริหารที่เข้มแข็งของรัฐบาลซึ่งจะทำหน้าที่แทนเจตนารมณ์ของประชาชนและการพัฒนาของชาติและภายหลังจากการรัฐประหารจอมพลสฤษดิ์ยังได้ทุลเกล้าถวายสาส์น

แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอันสะท้อนให้เห็นถึงความคิดเรื่องความสำคัญของชาติย่อมควบคู่ไปกับการจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยสาส์นฉบับดังกล่าวมีเนื้อความว่า "ในการปฏิวัติครั้งนี้ถึงหากจำเป็นต้องเปลี่ยนสถาบันแห่งชาติในทางหนึ่งทางใดแต่สิ่งหนึ่งซึ่งคณะปฏิวัติจะไม่ยอมให้มีการเปลี่ยนแปลงคือระบอบที่พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขแห่งรัฐคณะปฏิวัติจะยืนหยัดดำรงรักษาระบอบนี้ต่อไปคณะปฏิวัติได้ให้คำมั่นสัญญาในเรื่องนี้แก่ประชาชนในประกาศหลายแห่งหลายตอนที่ได้ประกาศไปแล้วและขอถวายคำมั่นสัญญานี้เป็นส่วนหนึ่งของพระองค์ครั้งหนึ่งรัฐธรรมนูญที่จะจัดทำขึ้นใหม่ก็คงจะรักษาระบอบนี้ไว้อย่างมั่นคงอีก"

ลักษณะที่เด่นชัดประการที่สาม คือ แนวความคิดแบบลัทธิผู้นำกล่าวคือ เป็นแนวคิดที่ว่าผู้นำของรัฐไทยควรเป็นทหารผู้นำกองทัพเป็นผู้ที่เหมาะสมที่จะเป็นผู้ดูแลปกครองประเทศ โดยเบื้องหลังของตัวผู้นำมีการใช้ระบอบอุปถัมภ์เป็นลักษณะประการสำคัญนอกจากนี้ยังรวมไปถึงการอ้างเหตุผลของการเป็นผู้นำตามแบบวัฒนธรรมประเพณีไทยซึ่งปรากฏให้เห็นได้อย่างชัดเจนในยุคของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ คือการอ้างเหตุผลผู้นำตามประเพณีแบบ "พ่อปกครองลูก" แนวความคิดดังกล่าวของจอมพลสฤษดิ์สะท้อนให้เห็นได้จากคำกล่าวเปิดการประชุมในการอบรมกำนัน ๔ จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้ "...แม้ในสมัยนี้จะได้มีระบบการปกครองเรียกชื่อเป็นอย่างอื่น ไม่เรียกว่า "พ่อ" เหมือนแต่ก่อนข้าพเจ้ายังยึดมั่นนับถือคติและประเพณีโบราณของไทยเราในเรื่องพ่อปกครองลูกเสมอ ข้าพเจ้าเคยพูดบ่อย ๆ ว่าชาติเป็นเสมือนครอบครัวใหญ่ผู้ปกครองไม่ใช่อื่นไกลคือหัวหน้าครอบครัวใหญ่นั้นเอง...ต้องถือว่าราษฎรทุกคนเป็นลูกหลานต้องมีความอารีไม่ตรีจิตเอาใจใส่ในทุกข์สุขของราษฎรเท่ากับเป็นบุตรหลานในครอบครัวของตัวเองตัวข้าพเจ้าเองได้ยึดมั่นในหลักการนี้เป็นที่สุดไม่ว่าจะเกิดทุกข์ภัยหรือเหตุการณ์สำคัญขึ้นที่ไหน ข้าพเจ้าพยายามไปถึงที่นั่นดูแลอำนวยความสะดวกด้วยตนเอง ข้าพเจ้าพยายามเข้าถึงราษฎรและเอาใจใส่ในความเป็นอยู่ของราษฎรเหมือนหนึ่งว่าเป็นครอบครัวของข้าพเจ้าเองเสมอ..." นั่นก็คือผู้ปกครองหรือพ่อขุนมีหน้าที่ดูแลทุกข์สุขของผู้ที่อยู่ภายใต้การปกครองโดยที่ข้าราชการและประชาชนมีหน้าที่ดำเนินการตามนโยบายและรับเอาสิ่งที่เป็นความอุปถัมภ์จากรัฐบาลหรือผู้นำรัฐบาลซึ่งฐานะของผู้นำประเทศเปรียบเสมือนสถาบันอันละเมิดมิได้โดยใช้วิธีการป้องกันและปราบปรามผู้ล่วงละเมิดเหล่านั้นซึ่งสามารถใช้อำนาจเด็ดขาดหากประชาชนคนใดไม่เชื่อฟัง (ประมวลสุนทรพจน์ของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ พ.ศ. 2502-2504, 2507)

3) ลักษณะประการที่สามของแนวคิดประชาธิปไตยแบบไทย คือมีลักษณะที่สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์ กล่าวคือผู้นำหรือคณะทหารได้ใช้ข้ออ้างเหตุผลเรื่องสถานการณ์บ่อยครั้งเมื่อเข้าร่วมเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเมือง เช่นใช้ข้ออ้างในการปฏิวัติรัฐประหารทุกครั้งและในการกำหนดนโยบายสำคัญซึ่งกล่าวได้ว่าสถานการณ์มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเมืองไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง จุดมุ่งหมายสูงสุด คือเพื่อ

ดำรงสถานะความมั่นคงแห่งชาติเมื่อถือว่ารัฐชาติเป็นสิ่งสำคัญยิ่งและรัฐบาลคือสถาบันตัวแทนที่ทำหน้าที่ดูแลปกครองความมั่นคงหรือเสถียรภาพของรัฐบาลจึงถูกนับรวมเป็นสถานการณ์ที่สำคัญด้วยนอกเหนือจากฝ่ายปฏิบัติต่อรัฐบาล เช่นกลุ่มผู้นิยมในระบบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์และพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยแล้วฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรก็อาจถูกมองในแง่ลบด้วยการต่อสู้เพื่อดำรงสถานะของรัฐบาลทั้งกับฝ่ายคอมมิวนิสต์และฝ่ายค้านในสภาจึงเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ในแต่ละขณะซึ่งการต่อสู้ระหว่างฝ่ายตรงกันข้ามในทางการเมืองเพื่อการดำรงอำนาจหรือฐานะผู้ปกครองนั้นได้อาศัยสถานการณ์เป็นเครื่องมือสำคัญทั้งสิ้นและใช้เป็นข้ออ้างสำหรับสาธารณชนตัวอย่างที่เห็นได้อย่างชัดเจน คือ คำประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 4 ในสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ กล่าวถึงเหตุผลประการหนึ่งในการปฏิวัติว่าการคุกคามของคอมมิวนิสต์เป็นภัยใหญ่หลวงภายในประเทศที่พยายามสร้างอิทธิพลเหนือจิตใจของประชาชนการแทรกแซงของตัวแทนลัทธิคอมมิวนิสต์มีอยู่ทุกกระแสาในทางการเมืองเศรษฐกิจและสังคม โดยใช้วิธีการโฆษณาชวนเชื่อและแผนการที่ชาญฉลาดดำเนินการทั้งในทางลับและเปิดเผยด้วยการพยายามทุกวิถีทางที่จะให้"เกิดความเสื่อมโทรมระส่ำระสายในประเทศชุดโค่นราชบัลลังก์ ล้มล้างพระพุทธศาสนาและทำลายสถาบันทุกอย่างที่ชาติไทยได้ผดุงรักษามา"

ความเป็นจริงในสังคมไทย

ก. ความเป็นจริงในแง่ของกฎหมาย

ความเป็นจริงในสังคมไทยประเด็นเรื่องกฎหมายนั้น พระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พุทธศักราช 2475 เป็นรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว ซึ่งถือว่าเป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกแห่งราชอาณาจักรสยาม ประกาศใช้เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ.2475 โดยเป็นผลพวงหลังการปฏิวัติเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ.2475 โดยคณะราษฎรซึ่งได้ทำการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (ราชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญ) ซึ่งในขณะที่เกิดการปฏิวัตินั้นพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงประทับ ณ พระตำหนักวังไกลกังวลอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พระราชบัญญัติธรรมนูญฉบับนี้เป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกในประวัติศาสตร์ไทย ร่างขึ้นโดยแกนนำสำคัญภายในคณะราษฎร โดยในวันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2475 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จฯ กลับพระนครและในวันเดียวกันนั้นก็โปรดเกล้าฯ ให้คณะราษฎรเข้าเฝ้าฯ และทรงลงพระปรมาภิไธยในพระราชกำหนดนิรโทษกรรมให้แก่บรรดาสมาชิกคณะราษฎร นอกจากนี้คณะราษฎรยังถวายร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามด้วย แต่พระองค์ทรงขอตรวจร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวก่อน ซึ่งพระองค์ก็ทรงลงพระปรมาภิไธยในวันรุ่งขึ้น โดยทรงพระอักษรกำกับต่อท้ายชื่อพระราชบัญญัติฉบับนั้นว่า "ชั่วคราว" สืบเนื่องมาจากพระองค์ทรงเห็นว่าหลักการประชาธิปไตยของผู้ก่อการฯ ไม่

ป้องกันกับพระประสงค์ของพระองค์ แต่พระองค์ก็ทรงลงพระปรมาภิไธยเพราะเหตุการณ์ฉุกเฉินในขณะนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปี พ.ศ.2540 ในหมวดที่ 1 บททั่วไป มาตรา 2 บัญญัติไว้ว่า "ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข" (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปี พ.ศ.2540, 2) ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปี พ.ศ.2550 ในหมวดที่ 1 บททั่วไป มาตรา 2 บัญญัติไว้ว่า "ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข"(รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปี พ.ศ.2540, 2) เช่นกันส่วนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับชั่วคราว ปี พ.ศ. 2557 มาตรา 2 บัญญัติไว้ว่า ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ให้บทบัญญัติของหมวด 2 พระมหากษัตริย์ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ซึ่งยังคงมีผลใช้บังคับอยู่ตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 11/2557 ลงวันที่ 22 พฤษภาคม พุทธศักราช 2557 ยังคงใช้บังคับต่อไปเป็นส่วนหนึ่งของรัฐธรรมนูญนี้ และภายใต้บังคับมาตรา 43 วรรคหนึ่ง ที่ได้ในบทบัญญัติดังกล่าวอ้างถึงรัฐสภาหรือประธานรัฐสภา ให้หมายถึงสภานิติบัญญัติแห่งชาติหรือประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญนี้ แล้วแต่กรณี (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับชั่วคราว ปี พ.ศ.2557, 1)

จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับแรกปีพุทธศักราช 2475 จนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับชั่วคราว ปี พุทธศักราช 2557 จะสังเกตเห็นว่าในรัฐธรรมนูญทุกฉบับได้กำหนดไว้ว่าประเทศไทยปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ดังนั้นในประเด็นเกี่ยวกับกฎหมายก็เป็นที่แน่ชัดว่า ประเทศไทยปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง โดยการปกครองดังกล่าวในส่วนงานราชการ ทุกกระทรวง ทบวง กรมรวมถึงประชาชนทุกหมู่เหล่าแล้วแต่ต้องปฏิบัติภายใต้กรอบของการบริหารราชการแผ่นดินที่เป็นไปตามระบอบและครรลองของประชาธิปไตย แต่ถึงกระนั้นยังต้องมีคำถามอยู่ว่า การบริหารราชการแผ่นดินในประเทศไทยภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่ระบุว่าเป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยนั้นมันจริงหรือไม่ อย่างไรก็ตามหรือว่าเป็นเพียงแต่ตัวกฎหมายเท่านั้น ส่วนการปฏิบัติเป็นอีกเรื่องหนึ่ง ซึ่งในประเด็นนี้ผู้เขียนจะได้วิเคราะห์ต่อไป

ข.ความเป็นจริงในแง่ของการปฏิบัติ

การปฏิบัติในที่นี้ผู้เขียนหมายถึง การปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยของผู้บริหาร หรือของผู้นำประเทศรวมทั้งผู้ที่มีอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายต่าง ๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประชาธิปไตย จากหลายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในวงการเมืองไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าผู้นำหรือผู้มีอำนาจจะเป็นผู้ที่เปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองซึ่งหมายถึงฝีกออกจากที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ กล่าวคือ โดยความเป็นจริงแล้วนั้นการบริหารประเทศของ

ผู้นำต้องบริหารประเทศภายใต้กรอบที่รัฐธรรมนูญเขียนหรือบัญญัติไว้เท่านั้น แต่ส่วนมากที่ผ่าน มาไม่ใช่ทั้งหมด เป็นแต่เพียงส่วนน้อย เพราะส่วนมากก็จะใช้ความรู้ความสามารถเลียงกฎหมาย ในการบริหารประเทศ เพื่อที่จะสร้างผลประโยชน์ให้ตนเองและพวกพ้องที่กล่าวเช่นนั้นก็ เพราะว่า ตั้งแต่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตั้งแต่ปี พ.ศ.2475 จนถึงรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน (ฉบับชั่วคราว ปี พ.ศ.2557) ซึ่งเป็นฉบับที่ 19 ในการปกครองประเทศ นับได้ว่าประเทศไทยได้ใช้รัฐธรรมนูญในการบริหารประเทศมากที่สุดในโลกถึง 19 ฉบับ ทำไม่ถึงเป็นเช่นนั้น เป็นเพราะตัวกฎหมายหรือว่าตัวบุคคลที่เข้ามาใช้ กฎหมายถ้าพิจารณาในประเด็นนี้จะเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญนั้นก็สมารถทำได้และ แก้ไขปรับปรุงได้เพื่อให้เข้ากับการบริหารประเทศตามยุคตามสมัยนั้น ๆ แต่ส่วนมากรัฐธรรมนูญ ไทยเปลี่ยนแปลงเพราะผู้นำและการเมืองมากกว่าความเหมาะสมในการบริหารประเทศ ดังนั้น จึงทำให้ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญอยู่บ่อย ๆ ในรอบสิบกว่าปีที่ผ่านมาใช้ ธรรมนูญถึง 3 ฉบับ สิ่งที่จะต้องพิจารณาต่อไปคือ ทำเช่นไรการบริหารประเทศภายใต้ รัฐธรรมนูญที่ประชาชนเชื่อว่าเป็นธรรมนูญที่สมบูรณ์แบบที่สุด จะสามารถสร้างความผาสุก ให้กับประชาชนภายในประเทศและไม่สร้างผลประโยชน์ให้กับพวกพ้องของผู้นำหรือผู้บริหาร ได้อย่างไร สิ่งที่จะทำให้การบริหารประเทศให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญมากที่สุดขึ้นอยู่กับ ประชาชนที่อยู่ภายในประเทศและเป็นประชาชนคนไทยทั้งประเทศต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน กล่าวคือ ประชาชนต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในเรื่องของการเมืองไม่มากนักน้อย เข้าใจในสิทธิของ ตนเองและต้องรู้ช่องทางในการใช้สิทธิตามระบบประชาธิปไตยอย่างถ่องแท้ และที่สำคัญต้อง พยายามคัดเลือกตัวแทนของประชาชนที่มีความรู้ ความสามารถและคุณธรรมเข้าไปเป็นส่วน หนึ่งในการบริหารประเทศ ก็จะทำให้การบริหารประเทศนั้นมีความโปร่งใส และจะสามารถ สร้างประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับประชาชนตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้ อย่างแน่นอน

สรุปได้ว่าการปฏิบัติของผู้นำหรือผู้บริหารในทุกวันนี้ไม่ว่าตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันนี้ เป็นการปฏิบัติที่เลียงรัฐธรรมนูญ ไม่ได้ปฏิบัติไปตามครรลองที่รัฐธรรมนูญกำหนด ถ้าผู้นำ ต้องการอำนาจมากก็จะใช้ช่องทางที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้เป็นช่องทางในการแสวงหาอำนาจใน การบริหารประเทศ ดังนั้นจึงทำให้ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอและตลอดเวลาดังได้ กล่าวแล้ว

ปัญหาของระบอบประชาธิปไตย ประเด็นการเมือง

ก. ยึดความเชื่อและผลประโยชน์กลุ่มเป็นหลัก

ในหัวข้อนี้ผู้เขียนจะวิเคราะห์ประเด็นที่ว่าการบริหารราชการแผ่นดินในปัจจุบันหรือ ตั้งแต่อดีตที่มีการบังคับใช้รัฐธรรมนูญมานั้น ส่วนมากจะมาจากนโยบายของข้าราชการฝ่าย

การเมืองซึ่งมาจากการเลือกตั้ง และเป็นผู้ที่ม่าวางนโยบายให้กับข้าราชการประจำปฏิบัติตามประเด็นก็คือ ข้าราชการฝ่ายการเมืองนั้นเป็นข้าราชการที่ไม่แน่นอน หมายความว่าขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในการบริหารประเทศถ้าการบริหารงานไม่ดี ไม่โปร่งใส ไม่เข้ากับหลักธรรมาภิบาล ก็ต้องมีการเลือกตั้งใหม่ และก็ได้ผู้บริหารใหม่ที่จะวางนโยบาย คำถามต่อประเด็นนี้ก็คือผู้บริหารเหล่านั้นทั้งเก่าและมาใหม่ได้สานต่อนโยบายเดิมหรือไม่ และฝ่ายปฏิบัติคือข้าราชการประจำจะปฏิบัติอย่างไรเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของการบริหาร คำตอบคือ ส่วนมากผู้บริหารส่วนมากที่เข้ามามีบทบาทในการบริหารองค์กรหรือบริหารประเทศนั้นจะเปลี่ยนแปลงนโยบายเดิมที่มีใช้ของ ๆ ตนหรือพรรคการเมืองที่ตนสังกัดเพื่อให้เห็นถึงอัตลักษณ์และผลงานของตน จึงทำให้นโยบายในการบริหารนั้น ๆ เปลี่ยนแปลงไปตามผู้บริหาร ซึ่งการทำเช่นนั้นก็จะทำให้ข้าราชการประจำมีการปรับเปลี่ยนแผนการทำงานอยู่เสมอ ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของผู้บริหาร จากประเด็นดังกล่าวมานี้จึงทำให้แผนการดำเนินงานในการบริหารราชการแผ่นดินหลายแผนงานต้องหยุดชะงักและเกิดความไม่ต่อเนื่องด้วยเหตุผลของการเปลี่ยนแปลงผู้นำนั่นเอง

ประเด็นที่ผู้เขียนได้ตั้งหัวข้อไว้คือ "ยึดความเชื่อและผลประโยชน์กลุ่มเป็นหลัก" ประโยคนี้คืออะไร หมายความว่าอะไร สิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อให้เห็นก็คือ ระบบการบริหารหรือระบอบการเมืองไทยในสมัยปัจจุบันนี้ผู้บริหารส่วนใหญ่ที่เข้ามามีบทบาทในการบริหารนั้นจะยึดธรรมเนียมและประโยชน์ของพรรคและกลุ่มของตนเป็นหลัก ส่วนผลประโยชน์ของประชาชนมาเป็นอันดับรองหรือที่สอง ซึ่งขัดกับหลักประชาธิปไตยที่ยึดประโยชน์ของประชาชนเป็นหลักในการบริหารองค์กรหรือบริหารประเทศ ดังนั้นสิ่งที่ควรแก้ไขหรือพิจารณาร่วมกันเพื่อหาแนวทางการปรับปรุงก็คือ จะทำเช่นไรจึงจะทำให้ผู้นำที่ขึ้นมาบริหารนั้นไม่ว่าจะเป็นจากพรรคหรือพวกใดเมื่อขึ้นมาบริหารแล้วให้ดำเนินนโยบายเดิมที่ถือว่าดี ถูกต้อง และเป็นไปตามกฎหมายแล้วนั้นให้ดำเนินการต่อไปจนสำเร็จเพราะการดำเนินการดังกล่าวนอกจากจะทำให้งานสำเร็จแล้ว ข้าราชการประจำที่เป็นฝ่ายปฏิบัติภารกิจจะได้ทำงานอย่างเต็มความสามารถโดยไม่ต้องคิดโปรเจ็คหรือคิดหาวิธีแก้ไขแผนงานตามนโยบายผู้บริหารใหม่อยู่เรื่อยไป และก็จะทำให้การบริหารประเทศนั้นพัฒนาไปได้ตามระบบที่ควรจะเป็น

ข. หลงประเด็นของการบริหารตามหลักประชาธิปไตย

ในข้อนี้ผู้เขียนหมายถึงตัวผู้นำในการบริหารเป็นหลัก ซึ่งประเด็นคือ การบริหารงานราชการตามระบอบประชาธิปไตยที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญซึ่งเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญหรือของสภาที่เป็นฝ่ายตรวจสอบและร่างรัฐธรรมนูญนั้นเป็นผู้กำหนดตามกรอบของประชาธิปไตย กล่าวคือ การบริหารราชการต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของชนหมู่มากหรือของประชาชนเป็นหลักในแง่ของผลกระทบต่อประชาชน และในแง่ของความมั่นคงก็ต้องยึดถือผลประโยชน์ของประเทศชาติเป็นหลักนั่นคือเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญหรือแก่นแท้ของการบริหารราชการ

ภายในกรอบของคำว่า "ประชาธิปไตย" แต่การบริหารราชการแผ่นดินในประเทศไทยทุกวันนี้ได้เป็นเช่นนั้นไม่ เพราะผู้บริหารส่วนใหญ่หลงประเด็นเกี่ยวกับการบริหาร อาจจะเป็นเพราะไม่ทราบเจตนารมณ์ ไม่เข้าใจในตัวของรัฐธรรมนูญ หรืออาจจะทราบความหมายและเจตนารมณ์ดี แต่ไม่สามารถปฏิบัติตามนั้นได้อย่างเต็มที่ ด้วยเหตุผลเพราะการไปการมาของผู้บริหารหรือนักการเมืองนั้นเนื่องด้วยกลุ่มพ้อง หรือพรรคพวกตั้งได้กล่าวแล้ว จึงทำให้การบริหารนั้นเป็นไปตามครรลองที่ควรจะเป็นได้ยาก

อย่างไรก็ตามในการบริหารราชการแผ่นดินภายใต้กรอบประชาธิปไตยในทุกวันนี้ ผู้เขียนยังมีความเข้าใจและเชื่อมั่นว่าผู้บริหารระดับสูงที่เข้ามาบริหารประเทศนั้นไม่ได้เข้ามาเพื่อบริหารประเทศและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและเพื่อสร้างความเจริญให้กับประเทศชาติที่ผู้เขียนกล่าวเช่นนั้นก็ด้วยเหตุผลที่ว่า ไม่ว่าจะป็นรัฐบาลชุดใดที่ขึ้นมาบริหารหรือเป็นผู้นำในการบริหารประเทศนั้นส่วนมากจะมาหาผลประโยชน์ให้กับพวกพ้องหรือไม่ก็เอื้อผลประโยชน์ให้กับกลุ่มของตน แม้ว่าจะมีการบริหารหรือสร้างผลประโยชน์ให้เกิดขึ้นอยู่บ้างกับประเทศชาติและประชาชน แต่ก็เป็นส่วนน้อยจะสังเกตได้จากการกำหนดนโยบายและโครงการที่สร้างขึ้นต่าง ๆ แม้จะเป็นผลประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชน เหนือสิ่งอื่นใดนั้นผลประโยชน์ของกลุ่มผู้บริหารหรือนักการเมืองก็ย่อมมีอยู่เช่นกัน ในขณะที่ฝ่ายตรงข้ามกับฝ่ายรัฐบาลก็หาทางที่จะล้มล้างรัฐบาลเพื่อที่ตนจะได้เป็นฝ่ายรัฐบาลมาบริหารประเทศ ซึ่งในก็คือเพื่อที่กลุ่มของตนจะได้ผลประโยชน์ก็เท่านั้น ผลกระทบที่ตามมาก็คือ เสถียรภาพทางการเมือง ความสงบสุขของประเทศชาติ ความอยู่ดีกินดีของประชาชนก็ไม่มั่นคงเพราะผู้บริหารมัวแต่แย่งชิงอำนาจในการกอบโกยของฝ่ายตนเอง

ในประเด็นนี้ผู้เขียนคิดว่าถ้าการบริหารประเทศของผู้หน้านั้นยึดตามกรอบกติกาของแต่ละฝ่ายย่อมจะทำให้การบริหารประเทศนั้นพัฒนาไปมากกว่าที่เป็นอยู่ กล่าวคือ ฝ่ายรัฐบาลมีหน้าที่บริหารประเทศให้เจริญก้าวหน้าในทุก ๆ ด้านตามพันธกิจของรัฐบาลภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญ ซึ่งการบริหารนั้นต้องเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล และในขณะเดียวกันฝ่ายค้านหรือฝ่ายตรวจสอบก็มีหน้าที่ตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลแทนประชาชนว่ารัฐบาลนั้นทำงานเป็นเช่นไร มีข้อบกพร่องที่จะต้องแก้ไขปรับปรุงเช่นไร ในเรื่องใด ประเด็นใดบ้าง ก็ให้คำแนะนำเพื่อที่จะหาทางแก้ไขปัญหาเหล่านั้นให้ประเทศเดินหน้าไปได้ การทำเช่นนี้ก็ทำให้เสถียรภาพทางการเมืองและประเทศชาติมั่นคงและเป็นไปตามกรอบของรัฐธรรมนูญด้วย แต่ที่ส่วนมากการเมืองไทยทุกวันนี้ไม่ได้เป็นเช่นนั้นซึ่งฝ่ายค้านทำหน้าที่ค้านจริง ๆ รัฐบาลทำอะไรผิดหมด แต่เมื่อกลุ่มของตนขึ้นมาเป็นรัฐบาลก็ทำไม่ได้อย่างที่ได้กล่าวหาว่ารัฐบาลฝ่ายตรงข้ามไว้ (ซึ่งเป็นเช่นนี้ทุกรัฐบาล และทุกฝ่ายค้านไม่ว่าฝ่ายไหนจะขึ้นมาเป็นผู้นำในการบริหารประเทศเช่นกัน)

ทางออกของปัญหา

ต่อปัญหาดังกล่าวที่ผู้เขียนได้วิเคราะห์ไว้ตั้งแต่ต้นเกี่ยวกับความเข้าใจและการบริหารราชการแผ่นดินตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขว่าประชาชนมีความเข้าใจในการบริหารประเทศตามระบอบประชาธิปไตยอย่างไร และผู้นำมีการบริหารราชการแผ่นดินอย่างไรทั้งความเข้าใจในทางกฎหมายและทางปฏิบัติแล้วนั้น ผู้เขียนจะได้วิเคราะห์ทางออกของปัญหาที่เกิดขึ้นตามทัศนะของผู้เขียนเอง คำตอบของคำถามที่ว่าทางออกของการบริหารราชการแผ่นดินที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ควรมีทางออกเช่นไร คำตอบแบบกำปั้นทุบดินคือ แก้ปัญหาที่ผู้นำหรือผู้บริหารเท่านั้นเอง แต่การตอบคำถามหรือการแก้ไขปัญหแบบนี้เป็นเรื่องที่ทำได้ยากและคงยากยิ่งที่จะให้ผู้บริหารปรับปรุงพฤติกรรมที่สั่งสมมานาน อาจกล่าวได้ว่าเป็นพฤติกรรมนอมนิหรือพฤติกรรมที่สืบทอดทางพันธุกรรม (พันธุกรรมที่ว่าคือพันธุกรรมทางการเมือง) จึงเป็นสิ่งที่แก้ไขได้ยากแต่ถึงอย่างไรก็ตาม ทางออกของปัญหานี้ผู้เขียนยังยืนยันตามที่ได้ตอบไว้ว่าผู้บริหารหรือผู้นำเป็นกลไกสำคัญในการแก้ไขปัญหาและดำเนินการบริหารประเทศให้เป็นไปตามครรลองของประชาธิปไตยที่ควรจะเป็นได้ ดังนั้นสิ่งที่ผู้นำจะต้องปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าวซึ่งประกอบด้วย แนวคิด ค่านิยม และเรื่องผลประโยชน์ กล่าวคือ ผู้บริหารควรสร้างบรรทัดฐานของแนวคิดในการบริหารประเทศใหม่ ซึ่งบรรทัดฐานดังกล่าวนี้ต้องอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมายและความถูกต้องทางด้านศีลธรรมทางการเมือง นอกจากนี้ต้องสร้างค่านิยมที่ดีให้เกิดขึ้นกับสถาบันการเมืองเสมือนหนึ่งว่าสถาบันดังกล่าวเป็นสถาบันที่ผู้บริหารและนักการเมืองทุกท่านต้องมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบด้วย โดยการสร้างค่านิยมที่ดีทั้งในแง่ของการบริหารและการประพฤติ สุดท้ายต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนและพวกพ้อง

การที่ผู้บริหารได้ปรับปรุงในสามประเด็นหลักดังกล่าวแล้วคือ เรื่องความคิด ค่านิยม และการคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนส่วนมากนั้นก็ทำให้การบริหารราชการแผ่นดินภายใต้กรอบรัฐธรรมนูญตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นไปด้วยเรียบร้อยและทำให้ประเทศชาติพัฒนาได้อย่างไม่ต้องสงสัย อย่างไรก็ตามการแก้ไขปัญหหรือทางออกของปัญหาที่ผู้เขียนได้เสนอไว้ดังกล่าวนี้อาจจะทำได้ยากในสถานการณ์และสภาวะการณ์สังคมไทยในปัจจุบันด้วยเหตุผลที่ว่า การเมืองไทยเป็นการเมืองที่เกี่ยวเนื่องด้วยชนชั้นหรือค่านิยมเรื่องผู้เอาไสยงมีอิทธิพลอยู่มากจึงทำให้การบริหารราชการแผ่นดินในประเทศไทยหยุดชะงักเป็นช่วง ๆ ซึ่งล่าสุดเมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2557 ที่ผ่านมามีการรัฐประหารนำโดย พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ผู้บัญชาการทหารบก แล้วจัดตั้งเป็นคณะรักษาความสงบแห่งชาติ หรือ คสช. ซึ่งการรัฐประหารดังกล่าวนี้ทำให้การเมืองของประเทศเป็นอย่างไร หรือต่อจากนี้ไปการเมืองไทยจะมีทิศทางไปทางใดนั้น ผู้เขียนจะวิเคราะห์ถึงประเด็นดังกล่าวในบทความต่อไป

เอกสารอ้างอิง (Reference)

เฉลิมเกียรติ ผิวนวล. (2535). *ความคิดทางการเมืองของทหารไทย 2519-2535*.

กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ผู้จัดการ.

ทักษ์ เฉลิมเตียรณ. (2548). *การเมืองระบบพ่อขุนอุปถัมภ์แบบเผด็จการ*. พิมพ์ครั้งที่ 2.

กรุงเทพมหานคร : มุลินีโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

ประชาธิปไตยแบบไทยและข้อคิดเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ. พระนคร: สำนักพิมพ์โชคชัยเทเวศร์,
2508.ประมวลประกาศและคำสั่งของคณะปฏิวัติที่ใช้เป็นกฎหมายพร้อมทั้งธรรมนูญ
การปกครองราชอาณาจักรและพ.ร.บ.จัดระเบียบราชการสำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ.

2502. พระนคร : สำนักพิมพ์ก้าวหน้า, 2503.

ประมวลสุนทรพจน์ของจอมพลสฤษดิ์ธนะรัชต์ พ.ศ.2502-2504. พระนคร : โรงพิมพ์สำนัก
ทำเนียบนายกรัฐมนตรี, 2507.รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปี พ.ศ.2540.

